

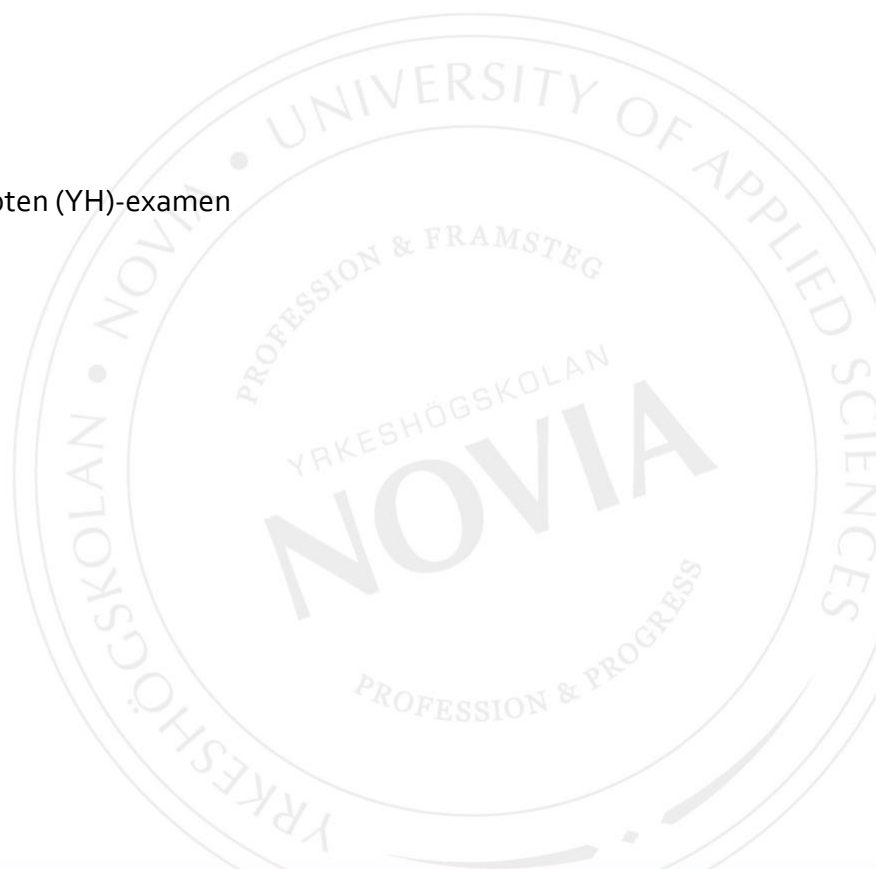
Covid -19 och dess inverkan på fraktfartyg

Johan Österlund

Examensarbete för sjökaptens (YH)-examen

Utbildning i sjöfart

Åbo 2021

EXAMENSARBETE

Författare: Johan Österlund

Utbildning och ort: Utbildning i sjöfart - Åbo

Inriktningsalternativ/Fördjupning: Sjökapten (YH)

Handledare: Peter Björkrot

Titel: Covid-19 och dess påverkan på fraktfartyg

Datum 21.11.2021

Sidantal 24

Bilagor 1

Abstrakt

Covid-19 har på många olika sätt förändrat vårt samhälle. Syftet med detta examensarbete är att ta reda på vilka anvisningar som finns gällande Covid-19 och personalen på fraktfartyg samt utreda hur personalen påverkats av förändringarna och utmaningarna som detta medfört.

Frågor jag valt att besvara med detta arbete är vilka anvisningar som det finns gällande Covid-19 och fraktfartygs personal samt hur bra anvisningarna följts på fartygen. Har Covid-19 påverkat personalen på fartygen samt hur och har Covid-19 medfört något positivt för personalen.

Den teoretiska delen består av information från olika myndigheter gällande Covid-19 och fraktfartyg. Den praktiska delen är en kvantitativ studie som består av ett frågeformulär riktat till personal på fraktfartyg. Frågeformuläret är skapat för att besvara om nya anvisningar införts på fartygen samt om vardagen förändrats för personalen på fartygen.

Resultatet påvisar att personal på fraktfartyg upplevt många förändringar på grund av Covid-19. Nya bestämmelser och anvisningar har införts på de flesta fartygen och Covid-19 har skapat nya utmaningar i vardagen för personalen på fartygen.

Språk: Svenska

Nyckelord: Covid-19, fraktfartyg, förändring

OPINNÄYTETYÖ

Tekijä: Johan Österlund

Koulutus ja paikkakunta: Merenkulku, Turku Suuntautumisvaihtoehto/Syventävät

Opinnot: Merikapteeni YH

Ohjaaja(t): Peter Björkrot

Nimike: Covid-19 ja sen vaikutus rahtilaivoihin.

Päivämäärä 21.11.2021

Sivumäärä 24

Liitteet 1

Tiivistelmä

Covid-19 on muuttanut yhteiskuntaamme monin eri tavoin. Tämän opinnäytetyön tarkoitus on selvittää mitä ohjeita on olemassa covid-19 ja rahtilaivojen henkilökunnasta sekä selvittää kuinka henkilöstöön ovat vaikuttaneet sen aiheuttamat muutokset ja haasteet.

Kysymykset, joihin olen valinnut vastata tällä työllä ovat, millaisia ohjeita on Covid-19 ja rahtilaivojen henkilöstöstä ja kuinka hyvin ohjeita on noudatettu aluksilla. Onko Covid-19 vaikuttanut laivojen henkilökuntaan ja miten ja onko Covid-19 tuonut jotain positiivista henkilökunnalle.

Teoreettinen osa koostuu eri viranomaisten tiedoista Covid-19 ja rahtilaivoista. Käytännön osa on kvantitatiivinen tutkimus, joka koostuu rahtilaivojen henkilökunnalle osoitetusta kyselystä. Kysely laadittiin vastaamaan, onko laivoilla otettu käyttöön uusia ohjeita ja onko laivojen henkilökunnan arki muuttunut.

Tulokset osoittavat, että rahtilaivojen henkilöstö on kokenut monia muutoksia Covid-19:n vuoksi. Useimmilla aluksilla on otettu käyttöön uusia määräyksiä ja ohjeita ja Covid-19 on tuonut uusia haasteita laivojen miehistön arkeen.

Kieli: Ruotsi

Avainsanat: Covid-19, rahtilaiva, muutos

BACHELOR'S THESIS

Author: Johan Österlund

Education and location: Education in Maritime Management, Turk

Specialization: Sea Captain YH

Supervisor(s): Peter Björkrot

Title: Covid-19 and its impact on cargo ships.

Date 21.11.2021

Number of pages 24 Appendices 1

Abstract

Covid-19 has changed our society in many different ways. The purpose of this thesis is to find out what instructions there are regarding Covid-19 and the crew on cargo ships and to investigate how the crew has been affected by the changes and challenges that this has entailed.

Questions I have chosen to answer with this work are what instructions there are regarding Covid-19 and cargo ship crew and how well the instructions have been followed on the ships. Has Covid-19 affected the crew on the ships and how and has Covid-19 brought something positive for the crew.

The theoretical part consists of information from various authorities regarding Covid-19 and cargo ships. The practical part is a quantitative study that consists of a questionnaire addressed to the crew on cargo ships. The questionnaire was created to answer whether new instructions have been introduced on the ships and whether everyday life has changed for the crew on the ships.

The results show that crew on cargo ships have experienced many changes due to Covid-19. New regulations and instructions have been introduced on most ships and Covid-19 has created new challenges in the everyday life of the crew on the ships.

Language: Swedish

Key words: Covid-19, cargo ships, changes

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Målsättning	1
1.2	Problemformulering	1
1.3	Avgränsning	1
1.4	Metodval	1
2	Covid-19	2
2.1	Smitta av Covid-19	2
2.2	Symptom på Covid-19	3
2.3	Behandling av Covid-19	3
2.4	Förebyggande åtgärder för Covid-19	3
3	Fraktfartyg och Covid-19	4
3.1	Agerande vid misstanke om Covid-19 smitta	4
3.2	Förebyggande åtgärder på fartyget	5
3.3	Anvisningar om någon i personalen insjuknat i luftvägsinfektion/Covid-19	5
4	Frågeformulär kring Covid-19 för personal på fraktfartyg	6
4.1	Bakgrundsinformation	6
4.2	Arbetsvardag och ledighet	7
4.3	Information och anvisningar på arbetsplatsen	8
4.4	Positiva förändringar på arbetsplatsen	11
4.5	Kommentarer och feedback	11
5	Analys av formulär	12
5.1	Förändringar för personal på grund av Covid-19	12
5.2	Bestämmelser och anvisningar gällande Covid-19	12
5.3	Positiv förändring på arbetsplatsen	13
6	Diskussion	13
6.1	Slutsatser	13
6.2	Kritisk granskning av resultatet	15
7	Avslutning	15
	Källförteckning	17
	Bilaga 1 Frågeformulär	i

1 Inledning

Jag har valt att skriva mitt examensarbete om Covid-19 och dess påverkan på fraktfartyg. Covid-19 har påverkat och fortsätter att påverka livet och vardagen för alla människor. Sjöfart är en bransch som är tvungen att fortsätta fungera som vanligt trots extrema förändringar i samhället. Jag är intresserad av att få en inblick i hur Covid-19 påverkat fraktfartygens personals vardag.

1.1 Målsättning

Målet med detta arbete är att få ett svar på vilka förändringar Covid-19 medfört till fraktfartyg, vilka bestämmelser som finns och vad dessa förändringar/utmaningar betytt för personal som jobbar på fraktfartyg.

1.2 Problemformulering

I detta arbete strävar jag efter att få svar på dessa frågor:

- 1) Vilka bestämmelser finns det gällande Covid-19 och fraktfartyg?
- 2) Hur bra följs dessa bestämmelser på fraktfartygen?
- 3) Har Covid-19 påverkat personalen på fraktfartyg och hur?
- 4) Finns det någon positiv inverkan som Covid-19 medfört för fraktfartygen?

1.3 Avgränsning

Jag har valt att avgränsa mitt område till att analysera bestämmelser gällande Covid-19 på fraktfartyg samt personalens upplevelser som jobbar på fraktfartyg. Sjöfart är ett brett område och jag har valt fraktfartyg eftersom jag förstått att det är en stor del av personal på fraktfartyg som haft en annorlunda vardag på grund av Covid-19.

1.4 Metodval

Den teoretiska delen innefattar kort fakta om Covid-19 samt fakta gällande vilka bestämmelser det finns från myndigheter gällande hur agera på fraktfartyg gällande Covid-

19. Det finns inte ännu någon vetenskaplig forskning kring hur Covid-19 påverkat sjöfarten eftersom viruset fortfarande är så nytt samt ännu förändras och fortsätter att påverka oss.

Den praktiska delen är en kvantitativ studie där jag samlat in data via ett frågeformulär. Jag har valt denna metod eftersom jag via konkret information från sjömän som jobbat under pandemin kan få besvarat mina frågeställningar. Frågeformuläret fokuserar på vad som förändrats på arbetsplatsen på grund av Covid-19 samt vilka negativa följder/utmaningar viruset medfört. Formuläret har skickats ut via sociala medier vilket gjort att det nått olika sjömän på olika fraktfartyg vilket gett mig ett bredare, mera täckande svar. Jag har sedan analyserat svaren och fått mitt resultat utgående från formulärsvaren.

2 Covid-19

I december 2019 konstaterades olika sorters fall av lunginflammation i Kina orsakade av en ny form av virus, SARS-CoV-2. Sjukdomen som orsakas av viruset kallas COVID-19. I Finland uppstod de första fallen av Covid-19 i början av år 2020. (THL, 2021)

Fram till september 2021 har Finland haft över 134 000 fall av Covid-19 samt över 1050 dödsfall orsakade av viruset. (THL, 2021)

2.1 Smitta av Covid-19

Covid-19 viruset smittas främst genom droppsmitta, dvs. att en insjuknad person hostar eller nyser. Virusets kan även smittas via människokontakt, t.ex. när någon sjuk hostat i sin hand och sedan rör en frisk person med handen. Covid-19 kan även smittas via ytor men lever inte länge på en yta. (THL, 2021)

Det tar en till 14 dagar innan en virus-smittad person får symptom och de vanligaste symptom kommer vanligtvis fyra till fem dagar efter att personen blivit smittad. Forskning tyder på att smittan är som störst de första dagarna när symptom börjat samt några dagar före symptom kommit. Det är möjligt att smitta vidare viruset en till två dagar före symptom börjat och det finns även personer som aldrig får symptom av viruset men sprider det vidare. (THL, 2021)

2.2 Symptom på Covid-19

Det vanligaste symptomet på Covid-19 är akut luftvägsinfektion. Symptom kan variera och vissa blir allvarligt sjuka och andra har lindriga symptom. Som tidigare nämnt upplever vissa ingen symptom. Ofta lider de personer som allvarligt insjuknar även från tidigare av någon allvarlig grundsjukdom. (THL, 2021)

Huvudvärk, snuva, nästäpphet, hosta, andnöd, störningar i smak- och luktsinnet, trötthet, muskelsmär, ont i halsen, feber, illamående och diarré är symptom som kan förekomma vid Covid-19. (THL, 2021)

2.3 Behandling av Covid-19

Vid allvarliga symptom behandlas Covid-19 på sjukhus, det finns ingen medicin mot viruset utan vården ges för att lindra symptom. Vätske- och syrebehandling är den vanligaste vårdbehandlingen. Det forskas fortfarande i vilken läkemedelsbehandling som kan hjälpa vid svåra symptom och i vissa fall har kortikosteroidbehandling gett resultat. (THL, 2021)

Om den insjuknade har lindriga symptom kan personen vara hemma men i isolering. Om det är möjligt är det även bra att övriga familjemedlemmar försöker isolera sig från den insjuknade. Övriga familjemedlemmar blir satta i karantän för att undvika smittospridning utanför familjen. Vid insjuknande i viruset är det viktigt att vila mycket, få tillräckligt med vätska och vid feber samt värk kan receptfria preparat användas. (THL, 2021)

2.4 Förebyggande åtgärder för Covid-19

För att förebygga insjuknande i Covid-19 är det viktigt med god handhygien, avstånd till andra och användning av munskydd om avstånd på två meter inte går att hålla. Installera corona-blinkern på din telefon, blinkern är en applikation som meddelar dig om du varit i närheten av någon smittad under de senaste två veckor. Det rekommenderas även att minska på alla utomstående kontakter. (THL, 2021)

Om symptom uppstår är det viktigt att uppsöka test direkt och följa de anvisningar som finns och som ges vid testningen. Finland vaccinerar i ordningsföljd mot Covid-19 och det är viktigt att ta vaccinet när det blir aktuellt. (THL, 2021)

3 Fraktfartyg och Covid-19

Arbetshälsoinstitutet har publicerat anvisningar till fraktfartygs personal hur de ska agera gällande Covid-19. Arbetshälsoinstitutet bedriver forskning, ger information, erbjuder sakkunskap och utbildar sakkunniga inom fältet för arbetshälsa och arbetarskydd. De har även ett brett samarbete med olika arbetsplatser och myndigheter. (Arbetshälsoinstitutet, 2021)

THL, förkortning av terveyden ja hyvinvoinnin laitos, institutet för hälsa och välfärd är en sakkunnig självständig inrättning inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde som undersöker och följer upp befolkningens välfärd och hälsa samt utvecklar åtgärder för att främja dem. (THL, 2021) Denna inrättning har mycket anvisningar gällande Covid-19.

Regeringen har strängare krav än tidigare vid gränsövergång på grund av arbetsresa. Fartygspersonal hör till de grupper som får resa över gränser om de är friska utan att vara i karantän eller ta test. De behöver ha ett anställningsavtal med sig. (Arbetshälsoinstitutet, 2021)

3.1 Agerande vid misstanke om Covid-19 smitta

Om personen har lindriga symptom och inte hör till någon riskgrupp behöver inte läkare kontaktas. Personen kan då vara kvar på fartyget under sjukdomstiden. Snuva, hosta, ont i halsen, feber och värk i kroppen är lindriga symptom. Personen ska observeras och personalen behöver vara medvetna om att vissa symptom kräver omedelbar vård. (Arbetshälsoinstitutet, 2021)

Insjuknandet i Covid-19 medför en större risk att få ventromboser, om den insjuknade har från tidigare förhöjd risk för blodproppar ska läkare kontaktas. På fartyget ska den insjuknade personens mående kontrolleras två till tre gånger per dag fram till att hen är tillfrisknad. Kroppstemperaturen, pulsen och andningsfrekvensen mäts. När fartyget anländer till finsk hamn ska den insjuknade personen uppsöka företagshälsovård eller egen hälsostation för att ta coronavirustest. I utländska hamnar följer man de anvisningar som de lokala hälsomyndigheterna angivit. (Arbetshälsoinstitutet, 2021)

Om personen har allvarliga symptom, som andnöd och försvagat allmäntillstånd ska anvisningar frågas via TMAS-systemet. TMAS-systemet, telemedical assistance service är

en tjänst inom sjöfartsräddningen som erbjuder möjlighet för sjöfarten att via telefon få kontakt med läkare för att få råd och hjälp. Andra infektioner, till exempel luftvägsinfektion kan ge samma symptom som Covid-19. THL har anvisningar gällande vilka symptom som kräver att personen uppsöker vård. (Arbetshälsoinstitutet, 2021 & Merenkulkulaitos, 2009)

Om någon i personalen tillhör riskgrupper rekommenderas det att personen om det är möjligt är i trafik nära kusten för att kunna säkerställa tillgång till snabb vård. (Arbetshälsoinstitutet, 2021) Riskgrupperna finns beskrivna på THL:s hemsida.

3.2 Förebyggande åtgärder på fartyget

Det rekommenderas att fartygen skriver ut och lägger synligt fram vissa anvisningar till sin personal samt uppmuntrar alla att följa de givna anvisningarna. Dessa anvisningar är THL:s anvisning om handtvätt och hosthygien och THL:s anvisning gällande hostning, handtvätt och hålla avstånd. (Arbetshälsoinstitutet, 2021)

Personal får inte komma på jobb om de är sjuka. Personalen vistas långa tider i samma lokaler under både arbetstid samt på fritid och därför är det väldigt viktigt att följa de allmänna hygienanvisningarna för att minska spridningen av smittosamma sjukdomar. (Arbetshälsoinstitutet, 2021)

Det är önskvärt att i allmänna utrymmen som matsal och pausrum undvika nära kontakter och pauserna ska periodiseras så att det är så få anställda som möjligt på samma gång på paus. (Arbetshälsoinstitutet, 2021)

I hamn ska munskydd användas när personal är i kontakt med personer som inte är anställda på fartyget. Personalen rekommenderas använda munskydd på sin resa mellan sitt hem och hamnen enligt THL:s rekommendation. (Arbetshälsoinstitutet, 2021)

Effektivaste sättet att undvika luftvägsinfektioner är att sköta om hand- och hosthygien. Viktigt är att utföra noggrann handtvätt med vatten och tvål samt att använda desinfektionsmedel. (Arbetshälsoinstitutet, 2021)

3.3 Anvisningar om någon i personalen insjuknat i luftvägsinfektion/Covid-19

Om någon i personalen insjuknat i en luftvägsinfektion som kan vara eller är konstaterat Covid-19 ska personen undvika kontakt med andra och stanna i sin hytt. För att kunna

fastställa hur länge isoleringen ska pågå behöver TMAS-läkaren kontaktas eller hälsomyndigheterna i nästa hamn för att få råd. Isoleringen borde fortgå två dygn efter att personen varit symptomfri eller 10 dygn efter att symptom börjat. (Arbetshälsoinstitutet, 2021)

Personen som är sjuk behöver mycket vila och tillräckligt med vätska. Läkemedel från fartygsapoteket kan ges mot feber och värk. Personen bör följa en god hand- och hosthygien och om personen behöver lämna sin hytt ska munskydd användas. Eget badrum samt toalett rekommenderas. Begränsa de som måste ha kontakt med den sjuke till en till två personer endast och när de går in i den sjukens hytt bör två meters avstånd hållas samt god handhygien utföras. Munskydd ska finnas så att de som sköter om den sjuke har tillgång till dem, gärna ska kirurgiska munskydd användas. De som använder munskydden ska ha fått utbildning i användning av skydden. När fartyget kommer i hamn ska hälsodeklaration över den insjuknade göras enligt hamnens/landets krav. (Arbetshälsoinstitutet, 2021)

Om den sjuke konstateras ha Covid-19 efter att personen lämnat fartyget ska hälsodeklaration göras i nästa hamn enligt hamnens krav. Lokala hälsovårdsmyndigheter beslutar kring kommande åtgärder. Hytten städas enligt de anvisningar som arbetshälsoinstitutet angivit. (Arbetshälsoinstitutet, 2021)

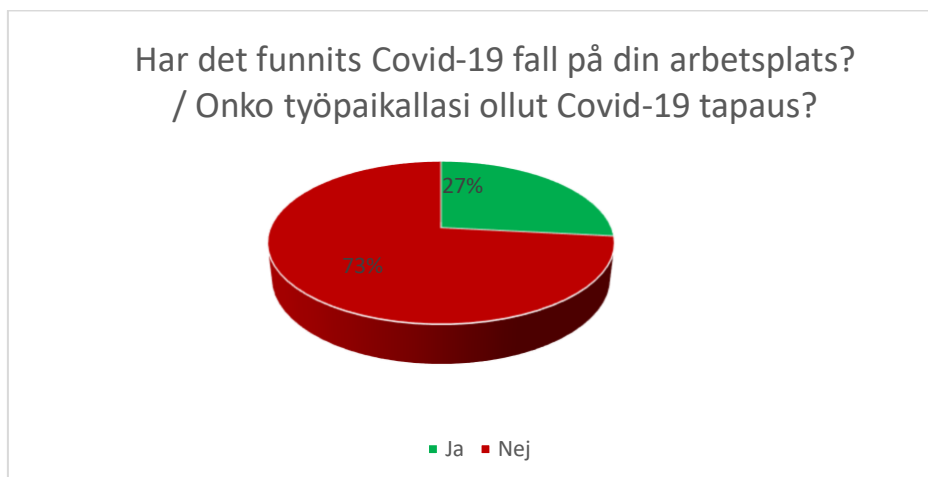
4 Frågeformulär kring Covid-19 för personal på fraktfartyg

Som praktisk del av mitt arbete har jag valt att göra en kvantitativ studie i form av ett frågeformulär gällande Covid-19 och dess påverkan på fraktfartyg. Frågeformuläret är riktat till personal på fraktfartyg och formuläret har skickats ut via sociala medier.

Frågorna i formuläret är skapade för att kunna få svar på de frågeställningar jag har i mitt examensarbete. Formuläret fylldes i anonymt, detta för att kunna säkerställa att de som svarar på formuläret känner att de kan göra det fritt och ärligt. Jag har valt att ha formuläret på svenska och finska, för att nå en större målgrupp. Formuläret består av ja och nej frågor och på slutet av formuläret finns det ett kommentarsfält där de som besvarade formuläret kunde kommentera vid behov. Formuläret har besvarats av 30 personer.

4.1 Bakgrundsinformation

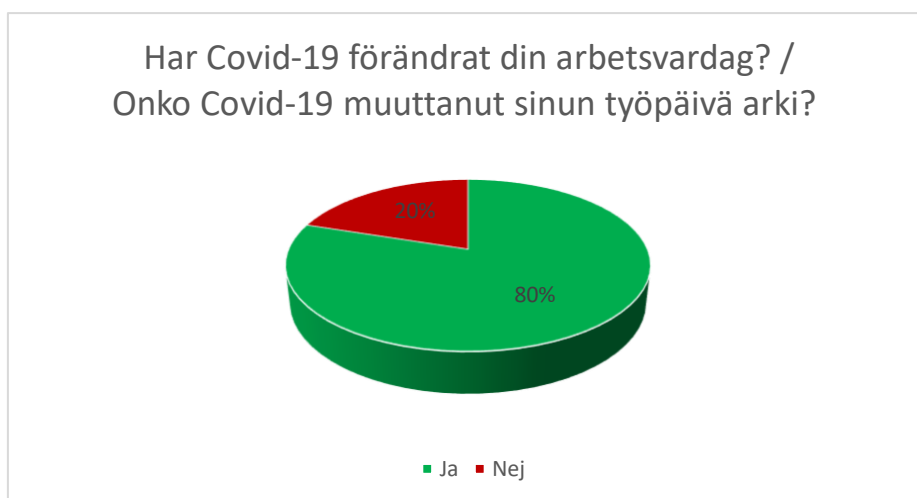
Figur 1 frågar om det funnits Covid-19 fall på arbetsplatsen. Av de som svarade har 73% inte haft fall på sin arbetsplats och 27% har haft.

Figur 1 Covid-19 fall på din arbetsplats

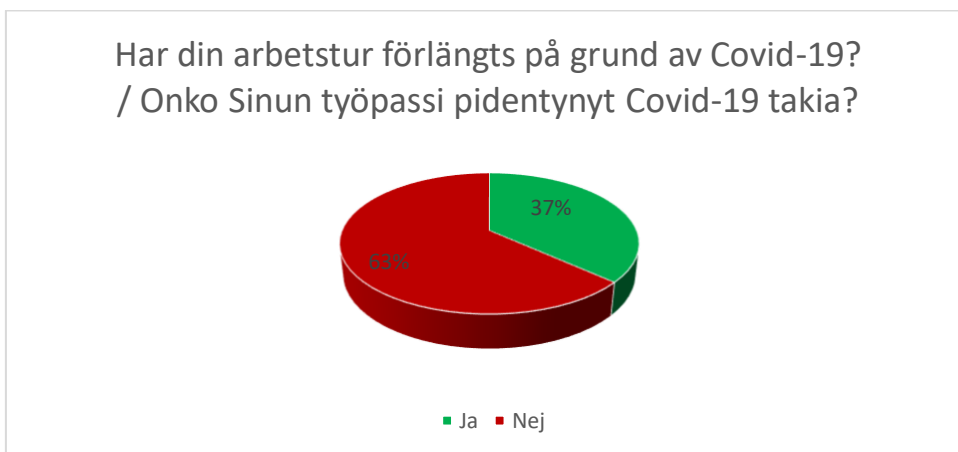
4.2 Arbetsvardag och ledighet

Figur 2 frågar om Covid-19 förändrat arbetsvardagen på fraktfartyget. 80% har svarat ja och 20% har svarat nej.

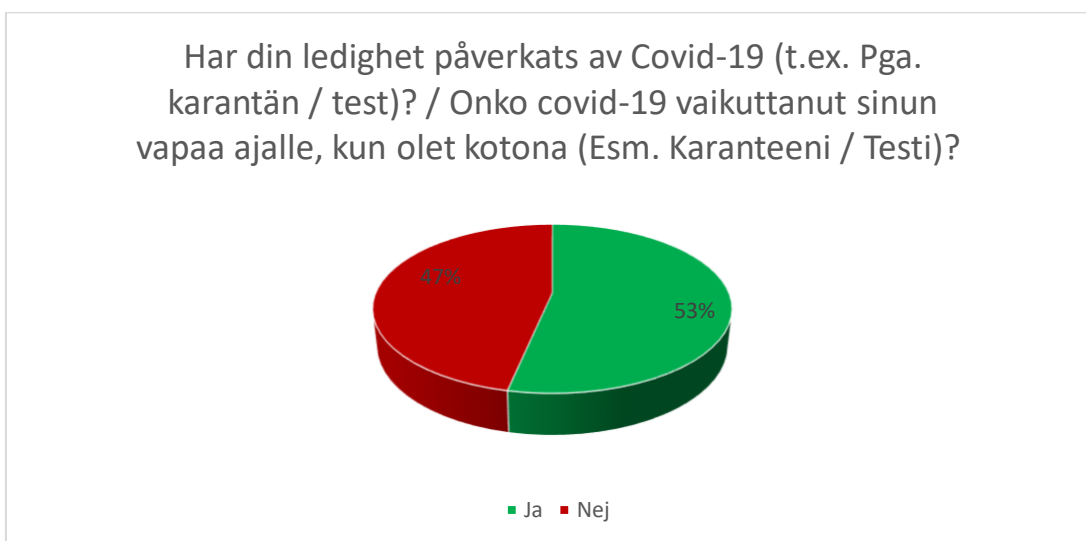
Figur 2 Förändrad arbetsvardag på grund av Covid-19

Figur 3 frågar om arbetsturen förlängts under pandemin, 37% har svarat ja och 63% nej.

Figur 3 Förlängd arbetstur på grund av Covid-19

Figur 4 frågar om ledighet från arbetet påverkats av pandemin, till exempel genom att arbetet medfört karantän eller Covid-19 testning efter arbete eller inför arbete. 53% svarade ja och 47% svarade nej.

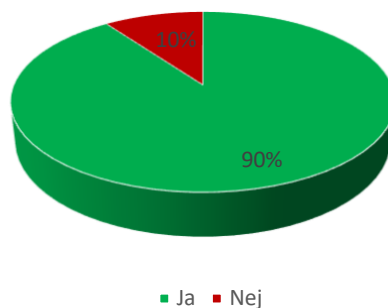

Figur 4 Ledigheten påverkad t.ex. karantän/ test på grund av Covid-10

4.3 Information och anvisningar på arbetsplatsen

Figur 5 frågar om det införts nya anvisningar på arbetsplatsen på grund av pandemin, till exempel med hur personalen ska agera när de är i hamn. Här svarade 90% Ja och 10% nej på denna fråga.

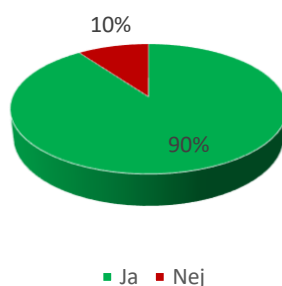
Har nya anvisningar införts på din arbetsplats gällande t.ex. agerande i hamn? / Onko työpaikallasi annettu uusia ohjeistuksia Esim. toiminta satamissa?

Figur 5 Nya anvisningar som införts ombord t.ex. agerande i hamn

Figur 6 frågar om rederi eller förman givit information till personalen hur de ska agera om de misstänker sig insjuknat i Covid-19. Här svarade 90% ja och 10% nej.

Har du fått information av ditt rederi/förman gällande hur agera vid misstanke om Covid-19? / Oletko saannut ohjeistuksia esimieholtäsi/varustamolta miten toimia jos on epäily positiivisesta Covid-19 tapauksesta?

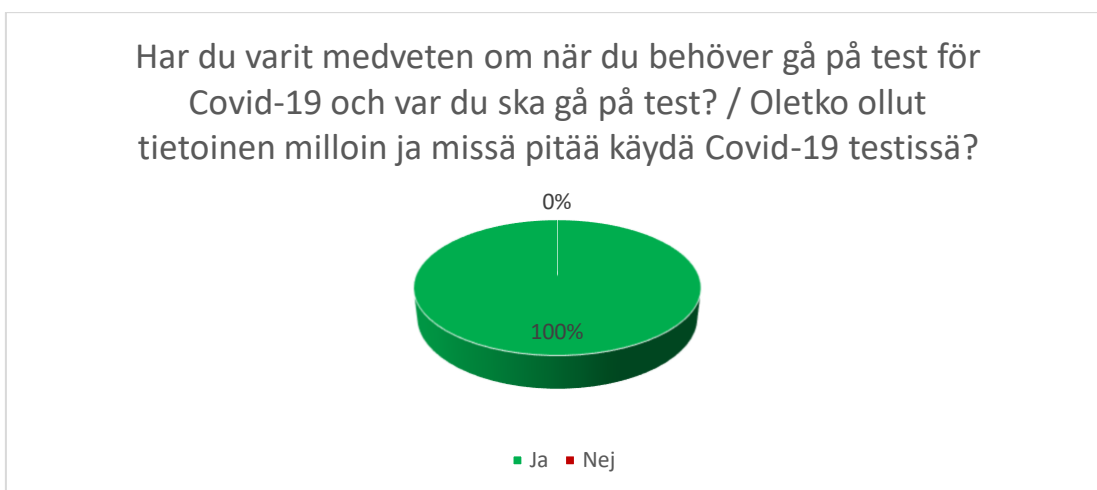
Figur 6 Informationsflöde från rederiet / förman hur man skall agera vid misstanke om Covid-19

Figur 7 frågar om den information som funnits fungerat bra, till exempel varit tydlig. Här svarade 57% ja och 43% nej.

Figur 7 Informationen / anvisningar gällande hur agera fungerat bra (varit tydlig)?

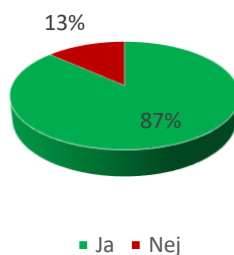
Figur 8 frågar om du varit medveten om när du behöver gå på test av Covid-19 och vart. Här svarade alla ja.

Figur 8 Medveten om när man skall gå på test samt vart man skall gå på grund av Covid-19

Figur 9 frågar om hygien prioriterats på fartyget, till exempel gällande god handhygien och desinficering av arbetsytor. Här svarade 87% ja och 13% nej.

Har hygien och desinficering prioriterats/uppmärksamats på fartyget? (t.ex. extra desinficering av ytor och allmän handhygien) / Onko Hygienia ja desinfiointi ollut priorisointi laivalla? (Esim. pintojen desifiointi / käsihygienia?)

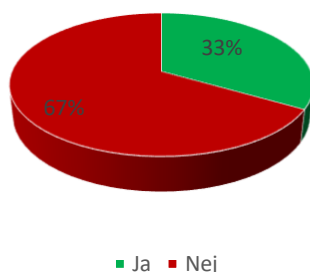

Figur 9 Prioritering av hygien samt desinficering av ytor och allmän handhygien

4.4 Positiva förändringar på arbetsplatsen

Figur 10 frågar om Covid-19 medfört något positivt till arbetsplatsen. Här svarar 67% nej och 33% ja.

Har Covid-19 medfört något positivt till din arbetsplats? / Onko Covid-19 tuonnut jotain positiivista laivallesi?

Figur 10 positiv förändring på din arbetsplats på grund av Covid-19

4.5 Kommentarer och feedback

Frågeformuläret hade till sist ett valfritt kommentarsfält. Några av de som besvarade formuläret gav konstruktiv feedback på formuläret. Några kommenterade att Covid-19 gjort vardagen annorlunda, både på arbetsplatsen och i det privata livet. En kommenterade att vardagen på fartyget inte förändrats på grund av pandemin. Det skrevs även kommentarer kring hur vardagen förändrats på fartyget, arbetsturerna har förlängts och arbetsresorna till

fartyget har varit krångliga. Någon har varit tvungen att vara i karantän efter arbetstörnen och gått på test. Några har behövt gå på test två dagar före mönstring. Någon upplever att det har varit mest problem vid avmönstringar. Från fartygen har det inte varit möjligt att gå i land i de olika hamnarna. Någon har varit tvungen att använda munskydd på fartyget de första 10 dagarna av arbetspasset. Agenter och övrig personal från hamnarna har inte fått gå ombord på fartygen vilket upplevdes som en positiv sak av flera. Renligheten på fartyget har blivit bättre under pandemin.

5 Analys av formulär

I detta kapitel analyseras svaren från frågeformuläret utgående från de frågeformuleringar som är satta för examensarbetet.

I figur 1 frågas efter om det förekommit Covid-19 fall på arbetsplatsen och majoriteten av de som svarade hade inte haft Covid på sin arbetsplats, 73%. Bland de som svarade hade endast 27% haft Covid på sin arbetsplats.

5.1 Förändringar för personal på grund av Covid-19

I detta examensarbete är en frågeställning om Covid-19 påverkat personal på fraktfartyg och hur. Jag har via frågeformuläret försökt få svar på detta. Figur 2 visar hur många procent av de som svarade på frågeformuläret som har upplevt att Covid-19 förändrat deras arbetsvardag. Majoriteten, 80% av de som svarade upplevde att Covid-19 förändrat deras arbete, 20 % svarade nej. I figur 3 frågas om arbetsturen förlängts på grund av pandemin, majoriteten av de som svarade har varit med om att turen förlängts, 63% svarar ja och 37% svarar nej vilket betyder att deras arbetsturer fortgått som vanligt. Av de som svarade på formuläret har 53% svarat att deras ledighet från arbete påverkats av Covid-19 och 47% har svarat att det inte påverkats vilket syns i figur 4.

5.2 Bestämmelser och anvisningar gällande Covid-19

Jag har i den teoretiska delen av arbetet tagit upp de bestämmelser och anvisningar som finns gällande hur fraktfartyg ska agera gällande pandemin. I frågeformuläret valde jag att ta reda på om det på fartygen funnits anvisningar tillgängligt för personal och om det informerats tillräckligt åt personalen samt hur nöjda personalen varit med informationen.

I figur 8 frågas det efter om det varit klart när personal på fartyget behöver gå på Covid-19 test och vart personalen ska gå på test. På denna fråga svarade alla att det varit klart, 100% ja. Majoriteten av de som svarade på formuläret svarade ja på om de fått information gällande hur de ska agera om de misstänker Covid-19 på arbetsplatsen, i figur 6 visas svaret 90% ja och 10 % nej.

Majoriteten, 90% av de som svarade har fått nya anvisningar till sina fartyg (t.ex. gällande hur agera i hamn) och 10% svarar att de inte fått nya anvisningar (se figur 5). Figur 7 frågar upp om informationen/anvisningarna fungerat bra och varit tydliga, 57% svarar ja på frågan och 43% svarar nej. I figur 9 kommer det fram om det prioriterats hygien och desinficering på fartyget under pandemin, 87% svarar ja och 13 % nej.

5.3 Positiv förändring på arbetsplatsen

Syftet med examensarbetet var även att få veta om Covid-19 medfört något positivt till fartygen. Figur 10 visar att 67% av de som svarat på formuläret inte tycker att pandemin medfört något positivt till deras fartyg och 33% har svarat ja, att det medfört något positivt.

6 Diskussion

Under detta kapitel har jag valt att tolka resultatet från frågeformuläret och utgående från det dra slutsatser kring svaren. Jag har även kritiskt granskat resultatet från frågeformuläret.

6.1 Slutsatser

Jag har utgått från de frågor jag önskat få svar på från resultatet, bestämmelserna kring Covid-19 och fraktfartyg fanns bra beskrivet på olika myndigheters sidor. Jag blev förvånad över hur bra information det fanns gällande hur fraktfartyg ska agera i olika situationer och det fanns mera bestämmelser än vad jag hade trott.

Utgående från resultatet från frågeformuläret kan jag tolka att de flesta befäl på fraktfartyg läst de bestämmelser som finns och delgett informationen till sin personal. De flesta som svarade på formuläret hade fått nya anvisningar till fartyget vilket är bra. Jag tycker det är skrämmande att 10% av de som svarade inte fått nya anvisningar till fartyget. Anvisningarna är framtagna av myndigheter och det är viktigt att alla som jobbar på fraktfartyg har rätt till samma trygghet gällande t.ex. risken för att få Covid-19. Detta innebär att vissa arbetsplatser

kunde förbättra sitt agerande och har av någon orsak inte insett viktighetsgraden i att följa anvisningarna.

Resultatet påvisade även att fartygen inte alltid hade tydliga anvisningar och information. Jag tänker att det här skulle ha kunnat vara bra om det skulle skapats tydliga informationsblad/anvisningar till fraktfartygen så att det för befälet skulle vara lätt att delge information till sin personal. Om det från myndigheternas håll inte finns dessa resurser så kunde det varit bra om olika rederier tillsammans delgett sin information med varandra och hjälpt varandra att få fram samma information till all personal. Jag tyckte det var synd att se att inte alla arbetsplatser satsat på noggrann hygien och rengöring på fartygen. Detta är enligt mig något som inte tar upp mycket av arbetsplatsen tid utan om t.ex. desinfektionsmedel finns lätt-tillgängligt för all personal och de uppmuntras att använda det vid rätta tillfällen så kan detta vara ett lätt sätt att minska risken för smittospridning på fartyget. Det var positivt att se att de flesta i personalen fått information om hur de ska göra om de misstänker sig ha Covid-19.

Personalen på fartygen hade påverkats av Covid-19, 80% svarade att deras arbetsvardag påverkats. Det var många arbetsturer som ändrats och förlängts. Även vardagen utanför arbetet hade påverkats, t.ex. att de behövt vara i karantän. Jag kan förstå att fraktfartygen haft svårt att hålla personalens arbetsturers längd som vanligt eftersom säkert allting som ändrats gällande lastningar och ankomst till olika hamnar på grund av Covid-19 gjort att turerna förlängts och allt har varit osäkert. Det är tråkigt att läsa att någon behövt sitta i karantän på sin lediga tid på grund av sin arbetsresa. Detta tänker jag att skulle kunnat ordnats bättre med t.ex. möjlighet till kortare karantän om de haft möjlighet att testa sig via arbetsplatsens hälsovård.

Det var ingen överraskning för mig att se att de flesta inte upplevt att Covid-19 medfört något positivt till sin arbetsplats. Det som jag beskrev i förra stycket, med förlängda arbetsturer och inverkan på ledig tid är väldigt negativt. Det var intressant att se att 33% upplevde att något positivt har införts på grund av Covid-19. Jag kunde tolka utgående från de kommentarer som jag fick ta del av från formuläret att många upplevt att det är positivt att det funnits mera regler kring agerande i hamn och det har varit lugnare eftersom det inte varit lika många utomstående ombord på fartyget när lastningar skett. Jag hoppas denna feedback framförs till befälet på fartyget så att det eventuellt i framtiden även kan finnas vissa bestämmelser kring hur utomstående får vara på fartygen.

6.2 Kritisk granskning av resultatet

Frågeformuläret lyckades besvara de frågeställningar som detta examensarbete utsatt. När resultatet från frågeformuläret analyserats har även intresse för att få mera information gällande dessa saker ökat, formuläret besvarar inte ingående alla dessa frågeställningar som finns, utan ger endast ett svar som skrapar på ytan. I efterhand kan det konstateras att det skulle varit bra med följdfrågor till flera av frågorna, t.ex. till frågan om arbetsturen förlängts skulle varit bra med en följdfråga gällande hur lång förlängning det handlat om.

Formuläret försökte göras kort och lätt, med ja och nej svar för att få personer att lättare ta sig tid för att fylla i formuläret. I efterhand skulle det varit bra att ha vissa frågor med textsvar istället för att ha ja och nej svar eftersom det då skulle gett mera information att analysera, t.ex. gällande frågan om pandemin medfört något positivt till fartyget så skulle det ha varit bra att de som svarade ja skulle kunnat skriva vad det positiva var.

Formuläret kunde ha besvarats av flera personer för att ge ett mera tillförlitligt resultat. Formuläret riktades till personer som jobbar på fraktfartyg och detta nämndes i formuläret för att säkerställa att rätt personer svarar. Formuläret skickades ut via sociala medier, i två grupper som endast har medlemmar i sig som jobbar inom sjöfart.

7 Avslutning

Detta examensarbete har gjorts för att få en inblick i vilka bestämmelser och anvisningar som Covid-19 pandemin medfört för fraktfartyg och för att få en insyn i hur pandemin påverkat personalen på fraktfartygen på olika sätt.

Jag har i mitt arbete sökt fram vilka anvisningar som myndigheter angivit till fartygen samt via ett frågeformulär försökt få en insyn i hur personalen på fraktfartyg påverkats av pandemin.

Resultatet från frågeformuläret var i det stora hela positivt. Det kom fram att majoriteten av fartygen hade infört nya anvisningar till arbetsplatsen samt gett information till sin personal gällande när de ska coronatestas samt hur de ska gå tillväga vid misstanke om Covid-19. Det var även endast 27% av de som svarade som hade haft Covid-19 fall på sin arbetsplats.

Det var intressant att avläsa att det påverkat många på fartygen gällande deras längd på arbetsturen samt att det påverkat deras lediga tid. Det hade varit önskvärt att alla fartyg skulle

prioriterat hygien under pandemin samt att pandemin skulle infört något positivt till alla fartyg.

Det skulle vara intressant att få veta mera kring hur pandemin påverkat fraktfartygen och dess personal. I efterhand kan det konstateras att det skulle varit bra med en intervju eller flera med någon/några som jobbar på fraktfartyg för att få ett mera täckande resultat på de frågeställningar som finns.

Det skall även bli intressant att efter pandemins slut få läsa forskningar gällande hur Covid-19 påverkat fraktfartygen och sjöfartens personal på långsikt. I detta läge kan jag endast hoppas att pandemin snart är över.

Källförteckning

Institutet för hälsa och välfärd. (2021). *Lättläst om coronaviruset*. Hämtat från: <https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/aktuellt/aktuellt-om-coronaviruset-covid-19/materialbank-om-coronaviruset/lattlast-om-coronaviruset>

Institutet för hälsa och välfärd. (2021). *Lägesöversikt om coronaviruset*. Hämtat från: <https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/aktuellt/aktuellt-om-coronaviruset-covid-19/lagesoversikt-om-coronaviruset>

Institutet för hälsa och välfärd. (2021). *Coronavirussmitta och inkubationstid*. Hämtat från: <https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/aktuellt/aktuellt-om-coronaviruset-covid-19/smitta-och-skydd-coronaviruset/coronavirussmitta-och-inkubationstid>

Institutet för hälsa och välfärd. (2021). *Symtom och behandling – coronaviruset*. Hämtat från: <https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/aktuellt/aktuellt-om-coronaviruset-covid-19/symtom-och-behandling-coronaviruset>

Institutet för hälsa och välfärd. (2021). *Behandling av coronavirussjukdomen och vårdanvisningar*. Hämtat från: <https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/aktuellt/aktuellt-om-coronaviruset-covid-19/symtom-och-behandling-coronaviruset/behandling-av-coronavirussjukdomen-och-varदानvisningar>

Institutet för hälsa och välfärd. (2021). *Smitta och skydd – coronaviruset*. Hämtat från: <https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/aktuellt/aktuellt-om-coronaviruset-covid-19/smitta-och-skydd-coronaviruset>

Institutet för hälsa och välfärd (2021). *Vad är THL?* Hämtat från: <https://thl.fi/sv/web/thlfi-sv/thl/vad-ar-thl->

Arbetshälsoinstitutet. *Om oss*. Hämtat från: <https://www.ttl.fi/sv/om-oss/>

Arbetshälsoinstitutet. (2021). *Instruktion för fraktfartyg vid eventuella misstänkta coronavirusfall (covid-19)*. Hämtat från: <https://www.ttl.fi/sv/instruktion-for-fraktfartyg/>

Merenkulkulaitos. (2009). *Merenkulkulaitoksen tiedotuslehti 4/20.10.2009*. Hämtat från: <https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/140509/mk11993.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Bilaga 1 Frågeformulär

Frågeformulär gällande Covid-19 Kysely koskien Covid-19

Examensarbete gällande Covid-19 inverkan på sjöfart.
Lopputyö koskien Covid-19 vaikutus merenkulkuun.

-Resultatet från detta frågeformulär kommer användas i mitt examensarbete till Sjökapten (Yrkeshögskolan Novia). Frågeformulärets svar behandlas anonymt. Frågeformuläret riktar sig till personer som arbetar på Fraktfartyg. -Lopputulos tästä kyselystä tulen käyttämään mun lopputyössä Merikapteeniksi (Yrkeshögskolan Novia). Kyselyn vastaukset ovat anonymiset. Kysely on suunnattu henkilölle jotka ovat rahtialuksilla töissä.

Har det funnits Covid-19 fall på din arbetsplats? / Onko työpaikallasi ollut Covid-19 tapaus? *

- Ja / Kyllä
 Nej / Ei

Har Covid-19 förändrat din arbetsvardag? / Onko Covid-19 muuttanut sinun työpäivä arki? *

- Ja / Kyllä
 Nej / Ei

Har din arbetstur förlängts på grund av Covid-19? / Onko Sinun työpässi pidentynyt Covid-19 takia? *

- Ja / Kyllä
 Nej / Ei

Har din ledighet påverkats av Covid-19 (t.ex. Pga. karantän / test)? / Onko covid-19 vaikuttanut sinun vapaa ajalle, kun olet kotona (Esm. Karanteeni / Testi)? *

- Ja / Kyllä
 Nej / Ei

Har nya anvisningar införts på din arbetsplats gällande t.ex. agerande i hamn? / Onko työpaikallasi annettu uusia ohjeistuksia Esim. toiminta satamissa? *

- Ja / Kyllä
 Nej / Ei

Har du fått information av ditt rederi/förman gällande hur agera vid misstanke om Covid-19? / Oletko saannut ohjeistuksia esimieheltäsi/varustamolta miten toimia jos on epäily positiivisesta Covid-19 tapauksesta? *

- Ja / Kyllä
 Nej / Ei

Har den informationen/anvisningarna gällande hur agera fungerat bra (varit tydlig)? / Onko tieto/ohjeistus miten toimia toiminnut hyvin (ollut selkeä)? *

- Ja / Kyllä
 Nej / Ei

Har du varit medveten om när du behöver gå på test för Covid-19 och var du ska gå på test? / Oletko ollut tietoinen milloin ja missä pitää käydä Covid-19 testissä? *

- Ja / Kyllä
 Nej / Ei

Har hygien och desinficering prioriterats/uppmärksammats på fartyget? (t.ex. extra desinficering av ytor och allmän handhygien) / Onko Hygienia ja desinfiointi ollut priorisointi laivalla? (Esim. pintojen desifiointi / käsihygienia?) *

- Ja / Kyllä
 Nej / Ei

Har Covid-19 medfört något positivt till din arbetsplats? / Onko Covid-19 tuonnut jotain positiivista laivallesi? *

- Ja / Kyllä
 Nej / Ei

kommentarer och feedback / Kommentteja ja palautetta *